

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyúlter: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézet Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A tanév elején.

A tanév elközelgett, a vákációnak vége van! Ismét megnyitlak városunk, ennek a mi kedves «magyar Athénénk» nagyszámú, ősi multú és magasztos hivatású iskoláinak kapui, s vége az ifjúság aranyzabadságának. Itt a munka ideje. Tegyük fogadást a jövő tanévi szent munkára. Tanárok, ifjúság és szülők egyaránt lássanak hozzá szent lelkesedéssel és sikeres munkakedvvel a nagy honmentő és honépítő feladat megoldásához s aztán Istentől is megő az áldás, «onnan felülről minden jó adomány és tökéletes ajándék».

De hogy a jövő tanévben is igazán magyar nemzeti honmentő és honépítő munkát végezzünk ifjúságunk lelki kiművelésében, ahhoz az szükséges, hogy ebben a mi nemes elhatározásunkban és szent munkában a szülők, az ifjúság és a tanárok kölcsönösen segítsék és támogassák egymást. Ebben a tekintetben még igen nagy feladat vár a tanárookra a közoktatásügy összes fokozatain. Mert hát sajnos tapasztalati tény, hogy a szülők legnagyobb része nincs teljes bizalommal az iskola és a tanárok iránt. Pedig meggondolhatnák, hogy az iskola folytatója a gyermek családi nevelésének, s hogy az iskola nemcsak az ifjúság ismereteinek gyarapítására, hanem jelleme képzésére és szive nemesítésére van hivatva most és mindenkoron. Olyan családnak tekintendő az iskola, a melynek fejei a tanárok és tagjai a tanulók. Szakítaniok kell a szülőknek a sikeres nevelés és oktatás szent nevében azzal a balfelfogással és még nagyobb előítélettel, mintha az iskola olyan intézmény volna, a melyben a tanárok az ifjúság megbuktatásában látna a maga gyönyörűségét. Nincs nagyobb öröme a tanárnak az ifjúság előhaladásánál és nagyobb lelki-fájdalma annak megbuktatásánál. A tanár a legnagyobb

szeretettel és jóindulattal van eltelve az ifjúság iránt, s annak legfőbb törekvése és legszebb feladata minden tanulóból képzett, becsületes, derék és művelt embert nevelni. Csakis, ha azt teszi, méltó a tanár a professzor és praeceptor szép nevére s a haza, egyház és társadalom részéről az elismerésre és a megbecsülésre. Jaj annak a tanárnak, ki e tekintetben «hívnek nem találtnék». A mienk a munka, az Istené az áldás s az ifjúságé és a szülőké a haszon és az eredmény.

A szülők, a tanárok és az ifjúság e kölcsönös egyetértő és sikeres munkásságának egyik lényeges feltétele az, hogy a szülők ne csak a tanév elején s az osztályozás előtt a tanév végén, hanem a tanév alatt mennél gyakrabban keressék föl a tanárokat. E tekintetben maig is sok kívánni valót hagy hátra a tanár és a szülő közötti viszony s tisztelet- és szeretetteljes érintkezés. Vétkezik ez a szülő a tanárnak nehéz nevelő munkája iránt, ha maga is tiszteletlenségre tanítja gyermekét tanárja iránt, holott nyilvánvaló, hogy a nevelés, oktatás és jellemképzés egyik legsarkalatosabb feltétele az ifjúságnak a tanári-kar, mint gondos vezetője iránt tanúsított feltétlen tisztelete, szeretete és engedelmsége.

De hát sok szülő nem lakik Eperjesen. Mivel pedig sok függ a diáknál attól, hogy hol, kinél és kivel lakik, az óvatosság követelménye, hogy ne bízza magát a véletlenre s ne engedjen a vasútnál vagy a vendéglőkben ajánlatot tevők hívásának és felkínálásának. Olyan szállást fogadjon a tanuló, a hol az ő lelki-élete veszélyeztetve nincs s a hol a tanári-kar ellenőrzése lehetséges. A tanárok pedig hozzák meg az áldozatot, hogy koronként lakásukon keresik föl az ifjakat. E közvetlen fáradozással és tapasztalatszerzéssel sok bajnak az elejét vehetnék s nő-

velnék a távollévő szülőknek bizalmát a tanárok és az iskola iránt.

Végül még egyet! Eperjes s annak lelkes tanácsa és közönsége sokat áldoz kulturális czélokra. Meg is van annak a látható eredménye Eperjes műveltségén és fő- és középiskolái jó, sőt nagy hírére széles e hazában. E lelkes támogatást és nemes érdeklődést kérjük a közönség s főleg művelt társadalmunk részéről eperjesi közoktatásügyünk összes fokozatai iránt. Ez a támogatás és érdeklődés a mi iskoláink iránt azok sikeres munkásságának egyik elengedhetetlen feltétele. Szinte el se tudjuk képzelni Eperjest a mi folyton haladó és emelkedő Kollégiumunk fő- és középiskolái, a kir. kath. főgimnázium, a gör. kath. intézetek, három praeparandiánk s nagyszámú nép- és polgári-iskoláink nélkül. Részben azok műve Eperjes mai magas magyar műveltsége és emelkedettebb társadalmi érzéke s felfogása, sőt anyagi föllendülése.

Legyen a mi társadalmunk a jövő tanévben is teljes bizalommal az iskolák és a tanárok iránt, s a szülők munkálkodjanak vállvetve a tanárokkal gyermekeik kiművelésén és jellemképzésén. Mert csakis ily egyetértő közös munka mellett biztosítjuk a tanulók jövőjét, csakis így lehet igazán eredményes az iskola nehéz munkája, s csakis ezen az úton és módon nevelhetünk — s ez az iskolák végső célja — magyar hazánknak derék polgárokat, egyházainknak lelkes híveket, művelt társadalmunknak hasznos, békés, felvilágosodott és türelmes szabadelvű tagokat, s a mi fő: az életnek önzetlen, magasztos ideálokért küzdő s az élet viharában és szorongatásaiban soha meg nem rendülő férfiakat. Erre kérjük e tanévben is a magyarok Istenének megsegítő szent kegyelmét és mindenható áldását! Úgy legyen!

Dr. Szlávik Mátyas.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Epizód Thököly deakéletéből.

Írta ifj. Beszkid Miklós. (Folyt. és vége.)
III.

Thököly eperjesi deakéletének emlékezetesebb napjai voltak 1668. okt. 13-ika és a következő év okt. 4-ike. A XVII. és XVIII. századokban általános divat volt úgy a katolikusoknál — kivált a jezsuiták és piaristák iskoláiban — mint a protestánsoknál, hogy a vizsgálatok befejezése után vagy más ünnepélyes alkalmakkor a növendékek szindarabokat adjanak elő. Ezen erkölcsi és oktató irányú drámákat teljes szövegükben nem ismerjük, mert többnyire kéziratban maradván, az idők folyamán elkallódtak. De címeket, rövid vázlatukat a szereplők neveivel együtt szokás volt kinyomatni; és ezen szinlapokból, melyeket a szülők, rokonok és más egyéb jelenvolt közönség között emlékül osztottak ki, nem egy maradt fenn a nemes családok ősi levéltáraiban. A legtöbbet talán az Andrásyak őrizték meg. A krasznahorkai várban elhelyezett igen becses és gazdag gyűjtemény nagyobb része régi magyar vonatkozású; de van köztük egy-néhány német darab is. A legérdekesebb az a három, a mult század legelejéről való német szinlap, melyek pompás selyemre vannak nyomtatva. Az egyik — 1806.

április 9-iki dátummal — Ferdinánd trónörökös születése napjának tiszteletére, Andrassy István gróf által Kassán rendezett műkedvelői előadásról való. A darab címe: «Die Komödie aus dem Stegreif». A másik két szinlap egy bécs iredut-mulatság emlékét őrizi, melyet a Bécs-városi színházban egy Netzler nevű színész jutalomjátékául rendeztek. A szinlapokból párnácskákat varrtak a régi Andrásynek és szárított levendulával töltötték meg, szépanyáink e kedves, ősi, specifikus illatosítójával.

Az eperjesi Kollégiumban is előadtak szindarabokat. Az iskola szinműtője Ladiver Illés volt, egy kitűnő nevelő és író, ki Zsolnán született 1633-ban, s mint jeles tanár Eperjesen halt meg 1686. április 2-ikán. Két drámájának a címe maradt fenn; az egyik az «Eleazar Constans», melyet a Kollégium növendékei az első tanév végén, 1668. október 13-ikán játszottak, a másik a «Papinianus Tetragonos», melyet a következő év őszén adtak elő. De a két cím — «Állhatatos Eleázár» és «Erőslelkű Papinianus» — rokonértelmű jelzői eléggé sejtetik már a két szinmű tartalmi rokonosságát. Eleázárt és Papinianust dicsőíti bennök Ladiver, két vértanút a Makkabeusok és a római császárok korából, kik közül az egyik vallási törvényeit, a másik jogéretét nem akarta alárendelni a zsarnokok kényének. A két darab bibliai és klasszikai páthosza, aztán a változatos s látványos jelenetek, hozzá még a kis kedvenczek sze-

replése s végre az itt-ott feltűnő katolikus-ellenes célzások nagyon tetszettek a nagy és fényes közönségnek.

Az első darab — az «Eleazar» — személyesítőiről nincs biztos tudomásunk, csak azt sejtjük, hogy a kis Thököly szerepet játszott benne. A másik szereplőt egy szinlap őrizte meg, mely az ág. h. ev. egyhá egyetem budapesti kéziratárában van elhelyezve.

A program, melyet 1669-ben Lőcsén nyomattak Brewer Sámuelnél, két részre van felosztva. Az első rész a «Papinianus Tetragonos»-nak, melyet «pro foelici examinis publici colophone» jeles és díszes közönség jelenlétében adtak elő, a vázlatát tartalmazza. Az egész szinmű latin nyelven volt írva, de itt-ott magyar vonatkozásokkal, és három felvonásból állott. A felvonások közben az elsőnek végén német, a második után magyar jelenetek voltak beszűrve, míg az egész szinlelőadást egy tót monolog vagy dialog zárta be. Ez az utóbbi körülmény bizonyossága annak, hogy a nagyobb részökben szláv származású hazai ág. hitv. evangélikusok a tót nyelvet már a XVII. században áptolták és művelték. De ez a dolog már akkor sem tetszett némely tősgyökeres magyaroknak és alapot szolgáltatott holmi alaptalan gúnyolódásra még maga Thököly ellen is, noha a szegény kurucz- király aligha tudott tótul; ha fiatal korában értett is valamit, de korán el is felejtette, hiszen még alig volt tizenhárom éves, mikor elszakadt Felsőmagyarországból; és azontúl nagyobbára

egész gazdasági életünket gyökeresen át kell alakítanunk, azon kell lennünk, hogy oly kereskedelmi osztály álljon rendelkezésünkre, mely nagy tudása, rendkívül hazafias lelkesedése és szívós kitartása által kiválik.

Ilyen kereskedelmi osztály azonban csak akkor keletkezhetik, a hazai kereskedelmi érdekek csekélyebb számú kiváló előharcosai, a kereskedői hivatás magaslátán álló öregebb kereskedők csak akkor fognak e feltörekvő, fiatal nemzedékben méltó társakat nyerhetni, ha a kereskedelmi pályára intelligens, lelkes, törekvő, tanulni és küzdeni vágyó ifjak lépnek, lelkesedni tudó, tanulni és küzdeni vágyó ifjak, mert lelkesedés, tudás és küzdelem nélkül nincsen siker.

Hozzátok fordulunk tehát tisztelt Szülők, és arra kérünk benneteket, ismerjétek fel a kereskedelmi pályának kiváló fontosságát, küzdjétek le a régi előítéleteket és adjátok gyermekeiteket ezen pályára, melynek ezen országban ragyogó multja volt és fényes jövője van. Szánjátok e pályára legjobb gyermekeiteket és Ti a gyermekek érdekét megóva, hazafiasan is fogtok cselekedni. Úgy legyen!

Kassa, 1905. augusztus 22.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:

Siposs A. Gyula s. k.,
elnök.

Deit Jenő s. k.,
titkár.

Kazinczy-erekye a zborói várban.

Bártfáról Mosánszky Béla úrtól veszszük a következő érdekes sorokat:

„EPPERJESI LAPOK tek. Szerkesztőségének,

Eperjes.

A minap — Zboró várban történt kirándulásom alkalmával — a vár északkeleti falának egyik ablakbojhajtása alatt — távcsővem segítségével — a vakolatba bevésve, a következő aláírásokat fedeztem föl:

KAZINTZI 1783
1770 UICYSKO
SAM: ROLL 1783

Tisztelettel kérem, hogy ezt b. lapjában azoknak tudomására adni sziveskedjék, a kik archaeologiai szempontból ezek iránt a bevésott nevek iránt érdeklődnének. Nézetem szerint ugyanis Kazinczy híres költőnk és írónk ott bevésott aláírása sajátkező.

Szivességet előre is megköszönve, maradok

tiszteletteljesen: Mosánszky Béla.”

HIREK.

— **Kinevezés.** Br. Ghillány Imre dr. Hedry Sándor radáci lakost Sárosvármegye törvényhatóságához díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **Új államvizsgálati bizottsági kultagok.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter az eperjesi jogakadémiánál szervezett jogtudományi államvizsgálati bizottság tagjává Balpataky József kir. törvényszéki bírót, az államtudományi államvizsgálati bizottság tagjává pedig dr. Rosenberg Teofil ügyvédet kinevezte.

— **Nemesi név átruházása.** Ő felsége használni Hasslinszky Gyula Frigyes, nyugalmazott tanárnak és Krull Emil honvédszázadosnak — ez utóbbinak örökbe-fogadása iránt — az örökbe-fogadás tényére vonatkozó szerződését jóváhagyván, egyúttal használni Hasslinszky Gyula Frigyes családnévét, magyar nemességét, elő-

de mit sem használt; kénytelen volt az erőszaknak engedni. «Die Desiderii» — elvették a Kollégiumot. Pomarius könnyes szemekkel nézte — e szomorú fordulatot. De mit tehetett ő az erőszak, mit az eperjesi és vidéki protestáns urak a túlhatalommal szemben! Az 1670—71-iki iskolai év, melyet Pomarius még a fényes Kollégium nagytermében nyitott meg, a régi városi, szűk és czélszerűtlen iskolában nyert befejezést.

Thököly Imre már nem volt tanúja a nagy elkeseredésnek; egy egész év mulott el azóta, hogy Eperjesről eltávozott. Az 1669—70-iki iskolai évre az ötödik — vagyis a költészeti — osztályba (Classis Poetarum) még beiratkozott, de a tanév befejezésén már részt nem vett; tanév közben hagyta el a Kollégiumot — 1670. május közepe körül — mit az a tény bizonyít, hogy ezen év júliusának elején, mikor Spork és Heister császári tábornokok a felvidéken megjelennek, hogy a gyorsan elfojtott Wesselényi-féle összeesküvés szálait egészen kibogozzák, a likavai várban találjuk. Itt tartózkodott az ifjú, ki még ekkor tizenhárom éves sem volt, mígnem a német hadak őt is ostrom alá vették.

A likavai várból Thököly Erdélybe menekült, hol megszakított tanulmányait szorgalmasan tovább folytatta. Eleinte a híres nagyenyedi Kollégiumban tanult, majd Hieronymi András magánoktató vette át nevelését.

névét és címerét az örökbe-fogadott Krull Emilre s törvényes utódaira díjmentesen átruházta olyképen, hogy az örökbe-fogadott, valamint törvényes utódai által a Hasslinszky-Krull név használandó.

— **A magyar név.** A belügyminiszter folyó évi 84,191. számú rendeletével megengedte, hogy kiskorú Engländer Hermann és Henrik klembérki illetőségű budapesti lakosok családi nevüket Erdősre változtassák.

— **Hymen.** Siposs Gyula postafőtiszt Nyiregyházáról, aug. 27-ikén váltott jegyet Nehrer Kornéliával, özv. Nehrer Ágostné leányával.

— **Halálozások.** Özv. Prámer Pálné szül. Zombory Lujza aug. 27-ikén, élete 66 s özevegységének 32-ik évében elhunyt Eperjesen. Temetése aug. 29-ikén d. u. 4 órákor volt Eperjesen az ág. hitv. evang. egyház szertartásai szerint. A gyászjelentést a következő családtagok adták ki: Prámer Elemér, Szakmáry Gézáé szül. Prámer Margit, Prámer Lujza, mint gyermekei; özv. Szakmáry Kálmánné sz. Zombory Viktória, Zombory Bertalan, Zombory Viktor, mint testvérei; Prámer Elemérné szül. Koch Karola, mint menyje, Szakmáry Géza, mint vő; Zombory Bertalané sz. Heöns Katalin, Zombory Viktorné szül. Péchy Emma, mint sógoróni; Prámer Géza, Prámer Mártha, Prámer Margit, mint unokái.

Sonnenschein Leo ügyvédsegéd aug. 29-ikén Eperjesen elhunyt. Temetése aug. 31-ikén d. u. 3 órákor volt az izr. sírkertben.

Felsőkeri és fűzi Fűzy Kristóf gimnáziumi tanuló aug. 29-ikén Szentendrén elhunyt. Temetése aug. 31-ikén d. u. 4 órákor volt a róm. kath. egyház szertartása szerint Lemesen. A gyászjelentést özv. dr. Fűzy Béláné szül. Szinyei Merse Laetitia, mint anyja; özv. Fűzy Kristófné szül. gombosfalvi Gombos Szidónia, mint nagyanyja; nagyszaltnai ifj. Klauszer Kálmánné sz. Fűzy Mariska, Fűzy Szidike, Fűzy Márta, mint testvérei; özv. Lukács Istvánné szül. Fűzy Mária, mint nagynénje; ifj. dr. Szinyei Merse József, mint nagybátyja és nagyszaltnai ifj. Klauszer Kálmán, mint sógor adták ki.

Dubszky Imre, az Eperjesi Társadalmi Egylet, főszolgája, aug. 31-ikén, életének 75-ik évében, elhunyt.

Kolacsék Vilmos, jónévű kassai származású bártfai építész 45 éves korában meghalt. Temetése Kassán volt, az ág. ev. egyh. szertartásai szerint.

— **Lelkészi vizsgák.** Az eperjesi ág. h. ev. theologiai akadémiában augusztus 28-ikán tartották meg a szakvizsgákat; augusztus 29-ikén pedig a lelkesi vizsgákat. Utóbbiakon Zelenka Pál püspök és dr. Schmidt Gyula koll. felügyelő elnökök. A vizsgáló-bizottság pedig Csékus László abaujzántói ág. h. ev. lelkészből és a theol. tanári karból állott. A szakvizsgára három végzett hittanhallgató jelentkezett: Csermák Elemér, ki Eperjesen, Kelló Gusztáv, ki Rostockban és Morgenthaler Ferencz, ki Leipzigban végezte theologiai tanulmányait. A lelkesi vizsgálatra a következő lelkészjelöltek jelentkeztek: Baráth Károly, Bartos Pál, Csaba Gyula, Hallát János, Jancsik László, Motyovszky Pál, Treszler László. Utóbbiakat aug. 30-ikán Miskolcra avatta fel lelkészekké Zelenka Pál, a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke.

— **Jegyzőválasztás.** A Keczer Endre elhalálása következtében megüresedett keczerpekleni körjegyzői tisztelet augusztus 26-ikán töltötték be választás útján. A kör jegyzője Amrich Sándor segédjegyző lett.

— **A kir. kath. főgimnázium róm. kath. tanulókat segítő egyesülete** 1905. évi közgyűlését szept. 11-ikén d. u. 3 órákor tartja meg. *Az elnökség.*

— **A kollégiumi tanítóképző-intézeti gyakorlóiskolában** a beiratások már folynak s szept. 4-ikéig tartanak. A tanítás szept. 5-ikén veszi kezdetét. Beiratkozhatnak d. e. 8—12-ig, d. u. 2—4-ig a Kollégium északi szárnyán lévő tanteremben. Tandíj 7 korona.

— **Az eperjesi neolog izr. elemi iskolában** a beiratások szeptember 1., 3., 4. és 5-ikén d. e. 9—12-ig eszközöltetnek. A rendes tanítás szerdán kezdődik. *Az igazgatóság.*

— **Az eperjesi, államilag segélyezett kereskedő-tanonciskolába való felvétel** szept. 14-ikén délután 4 órákor a Koll. I. em. 3. sz. tantermében történik; a javító-vizsgálatok ugyanott szept. 19-ikén d. u. 4 órákor fognak megtartatni; a tanítás szept. 20-ikán veszi kezdetét. Midőn szerencsém van ezt az érdekeltekkel közölni, egyszersmind felhívom arra, hogy iskolaköteles tanonczaiikat a jelzett napon beiratás végett az iskolába küldjék. *Gamauf György, keresk. tan.-isk. igazgató.*

— **«Barangolások a Magas-Tátrában.»** Csorbai-tó, Vadorzó-hágó, Halastó, Lengyel-ötto, Zawrat-Zakopane. Útirajz, 25 lap. Kilencz képmelléklettel írta dr. Flórián Károly. Eperjes, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetéből, 1905. Ára 1 korona. — Dr. Flórián Károly munkatársunknak lapunk tárczarovatában közölt útirajza most kilencz kitünően sikerült műmelléklettel tarkítva önállóan is megjelent. Az érdeklődők ezt, a

Magas-Tátra iránt való igaz lelkesedéstől áthatott füzetet Révai Samu könyvkereskedésében 1 koronáért szerezhetik meg.

— **Királydobálás.** Az Eperjesi Kuglizó-társaskör szept. 10-ikétől 16-ikáig saját kertjében királydobálást rendez, melyen a Kör tagjai és vendégei vehetnek részt. A dobálás kezdődik 10-ikén d. u. 4 órákor; 11-től 15-ig d. u. 5 órákor; 16-ikán pedig d. u. 3 órákor. Díjkiosztás 16-ikán este 7 $\frac{1}{2}$ órákor. A díjkiosztás után, ugyanazon nap este 8 $\frac{1}{2}$ órákor közvacsora lesz.

— **Pályázat.** A sirokai járás szolgabírói hivatala pályázatot hirdet a *berthóti segédjegyzői állásra*. Javaldalmazás: 600 kor. A választás szept. 5-ikén délelőtt 10 órákor lesz Berthónon. Eddig az ideig kell beadni a pályázati kérvényeket is.

— **Az eperjesi ág. h. ev. I. egyház erekyéi.** Lapunkban megirtuk volt, hogy az eperjesi ág. h. ev. I. egyház legutóbbi közgyűlésén — hazafias szempontoktól vezéreltetve — elhatározta, hogy igen értékes, műtörténeti beccsel bíró, de már használaton kívül lévő egyházi tárgyait a bártfai múzeumnak átadja. Az átadás Divald Kornél kezébe augusztus 30-ikán meg is történt. Az átadásnál az egyházközség részéről dr. Mikler Károly h.-felügyelő és Draskóczy Lajos lelkész voltak jelen. Az átadott tárgyak között van egy 1000 kor. értékű oltárterítő is. Az egyházközség az átadott tárgyra nézve tulajdonjogát fenntartotta és kikötötte, hogy a múzeum a tárgyakat lopás és tűzvész ellen biztosítsa. A műtárgyaknak műértékét Mihalik kassai múzeumi igazgató fogja megállapítani. Arra az esetre, ha Eperjesen múzeum létesülne, a tárgyakat a bártfai múzeumból ide kell átszállítani.

— **Modern ridikülök, szivar-, pénz- és oldaltárczák valódi ezüst veretekkel Cattarino Sándornál Eperjesen.**

— **A F. M. K. E. közgyűlése** című és lapunk mult számában megjelent híre nézve a következő helyreigazítást tettük: „Nyilatkozat. Az EPPERJESI LAPOK f. é. aug. 27-ikén megjelent számában a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek aug. 23-ikán Árva várban tartott közgyűléséről szóló tudósítás azt mondja, hogy én ott az Eperjesi Széchenyi-kört képviseltem. Igaz ugyan, hogy a jelzett közgyűlésen — mely a felvidéki magyarság valóban szép ünnepe volt — én is résztvettem, de csak saját személyemet, nem pedig a Széchenyi-kört képviselve, melytől erre megbízást nem nyervén, igen kellemetlenül érintene, ha a közlemény azt a látszatot keltené, mintha én idegen tollakkal akartam volna ékeskedni. Tisztelettel: dr. E. Nagy Olivér, jogtanár.”

— **A katonaság köréből.** Háziezredeink aug. 28-ikán őszi-gyakorlatra mentek. Az ima ezúttal a löcsei hídnál volt, innen vonultak el a katonák Frics és Szinyei felé. A háziezredek szept. 14-ikén térnek vissza Eperjesre.

— **Szomolnok pusztulása.** Ismét egy óriási elemi katasztrófa, a mely a Szepeesség egyik virágzó és fejlődő mezővárosát csaknem teljesen elpusztította. A tűz vasárnap d. u. 3 órákor keletkezett és az erős szélben oly rohamosan terjedt, hogy a mentésre gondolni sem lehetett. A körülbelül 3000 lakossal bíró mezővárosnak tűzoltósága nincs és a lakosság első remületében előbb menekülésre és mentésre gondolt és csak azután jutott eszébe a tűz lokalizálása. Erről azonban már ekkor szó sem lehetett, mert egyszerre erős szél támadt, mely épületről épületre hőmpolyogtatta a lánghullámokat. Leégett a dohánygyár, a postaépület, a templom és az iskola, azonkívül pedig mintegy 500 ház. A tűz elpusztította a telefon- és táviróhuzalokat is.

— **A börtönügyi kongresszus tagjai Kassán.** A börtönügyi kongresszus tagjai szept. 10-ikén d. u. 2 órákor külön-vonattal érkeznek Kassára, mely különvonat a közúti vasút vágányainak igénybevitelével egész a javítóintézetig fog menni. A vendégeket a javítóintézetnél Lányi igazságügyminiszter fogja fogadni. Ez alkalommal egyúttal felavatják a javítóintézetet, a mely, mióta felépült, hivatalosan felavatva nem volt. A felavatáson jelen lesznek Kassa város, Abauj-Tornavármegye, a szomszéd törvényhatóságok s a területükön lévő igazságügyi hatóságok küldöttségei. Este a város a Schalkházban a vendégek tiszteletére bankettet ad.

— **Jegyzők ülése.** A Sárosvármegyei Községi- és Körjegyzők Egyesülete aug. 24-ikén délután választmányi ülést tartott Bártfafürdőben. Az ülésen előkészítették azt a javaslatot, melyet a jegyzők a politikai helyzetre való tekintettel a közgyűlés elé fognak terjeszteni.

— **Kassai írók.** Kovács Zsigmond «Kassai írók» című alatt egy gyűjteményes életrajzi művet szándékozik kiadni. Mindazon kassai írók életrajzát fogja hozni, a kik Kassán valamikor írói működést fejtettek ki, vagy Kassával valami vonatkozásban állottak. Kovács eddig körülbelül 300 életrajzot gyűjtött össze és most a jelenleg működő nemzedék tagjaival egészíti ki művét a kiadás előtt. Kovács Zsigmond szívesen fogad adatokat olyan férfi- és női íróról, a kik születésük, itteni műkö-

désük, írói munkásságuk tárgya vagy bármilyen más körülményénél fogva Kassával összeköttetésbe hozhatók. Az adatok okt. 1-jéig küldhetők be Kovács Zsigmond városi pénztárosnak.

— **Tánc-tanfolyam.** A városunkban oly előnyösen ismert *Dite V.* tánc- s illemiskolája szeptember 6-ikán nyílik meg. A beiratások már mostantól eszközölhetők szíveségből Thró Gyula úr üzletében, valamint a táncmester Fő-utca 8. szám alatti lakásán. A tánckedvelő ifjúságnak nagy örömet fognak okozni a tavaly bemutatottak mellett a legújabb, e nemből művészi tánc-újdonosságok is, a melyek arról fognak tanúskodni, hogy a mester a korral halad; miért is őt és jónévű tánciskoláját csak a legteljesebb jóindulattal ajánlhatjuk a t. szülőknél és mindkét-nembeli ifjúságunknak.

— **A «Rákóczi Katolikus Kör»** köszönettel nyugtázta a nyári-mulatsága alkalmával vett következő felülfizetéseket: Kruccay Vincze 1 kor., Zaborovszky Béla 10 kor., Jurik István 1 kor., Mochnay Kálmán 1 kor., Egerer Ferencz 4 kor., Gabona Ferencz 1 kor., Stefancsik András 1 kor., Koch János 1 kor., Klefner Gyula 1 kor., Magyar József 2 kor., dr. Dessewffy István 5 kor., Oszvald Károly 2 kor., Kocsis András 1 kor., Halmi János 1 kor., Kállia József 1 kor., Kónya Miklós 1 kor., dr. Propper Adolf 3 kor., Faltin Géza 4 kor., Gurka Margit 1 kor., Cattarino Sándor 5 kor., Jaksz Károly 1 kor., Feczko Mihály 1 kor., Hrabcsák Géza 3 kor., Mochnay Vilmos 1 kor., dr. Baán Achill 5 kor., Füller János 2 kor., Borodács Ede 1 kor., Kassay István 7 kor., Sandala István 1 kor., Pucher Miksa 1 kor., Grieger József 1 kor., Vilcz János 3 kor., dr. Balpataky Imre 4 kor., Sperlagh István 2 kor., Berzeviczy Szilárd 4 kor., Sztankay László 3 kor., Vrablovich Román 1 kor., Figula János 1 kor., Simkovics István 1 kor., Miklóssi János 1 kor., Dobránszky Endre 2 kor., Brestyanszky György 2 kor., Fotta István 20 fill., Dite Venczel 2 kor., Gabona József 1 kor., Ágoston Károly 1 kor., dr. Janicsek József 1 kor., Szurovecz Ferencz 2 kor., Waldmann József 1 kor., Vaskó József 4 kor., Sztaniszlav Anna 1 kor., Herkely János 1 kor., Liptai József 1 kor., Szuchy Albert 1 kor., Rakovszky Elek 7 kor., Csintalan Mihály 2 kor., Sziklai Henrik 2 kor., Petruska Nándor 1 kor., dr. Janicsek Józsefné 1 kor., Szurovecz N. 10 fill., Mészáros Sándor 2 kor., Bohrandt Lajos 2 korona, Földvári Imre 1 kor., Andruscsakevics Henrik 1 kor., Brühl Menyhért 2 kor., Praesenszky László 1 korona.

— **«János vitéz»-ek versenye.** Szeptember 1-jén indult meg Budapesten a Királysínházban a «János vitéz»-ek versenye, a melynek tizenkét résztvevője lesz, és pedig: Balláné Csík Irén, a miskolczi színház tagja, Cserei Irma, Csöregh Jenő, a kassai, Feledi Boriska, a soproni, Kállay Zoltán, a pécsi, Kállay Kornélia, a szatmári, Károlyi Leontin, a pécsi színház, Kornai Margit, a felsőmagyarországi színikerület, Lendvay Miczi, a pozsonyi, Margó Zelma, a székesfehérvári, Parlaghy Kornélia, a szegedi és Zilahyné Singhoffer Vilma, a debreczeni színház tagja. Első estén Kállay Kornélia lépett föl, őt Csöregh Jenő és Károlyi Leontin követik a sorban. Ma, vasárnap délután pedig, a mikor mérsékelt helyiakkal játszószék a «János vitéz»-t, Horváth Kálmán, a Királysínház tagja a címszereplő s ugyanő lép föl a népszerű daljáték csütörtöki jubiláris, 225-ik előadásán is.

— **A Diákokon.** Kassán a Nemzeti Szövetség által a Feketesas-épület első emeletén létesített Diákokon fényesen bevált. A három helyiségben elhelyezett 36 ágyat az idei nyáron több mint 300 diákturista vette igénybe, a kik a használatért csekély 20 fillér díjat fizettek. A turisták többnyire a Tátrába menet vagy jövet tértek be a Diákokonba. Az intézmény olyan kitűnően bevált, hogy valószínű, hogy az úttörő kassai példát számos más magyar város követni fogja. Így Fiumében, a hol a diákturista-járás szintén oly nagy, mint Kassán, a Magyar Kör már meg is pendítette az eszmét. A kassai Diákokon az iskolai évad alatt szintén nemes célnek fog szolgálni. A közgazgatási tanfolyam húsz hallgatója, a kik többnyire szegény fiúk, szállást kapnak benne, úgy, hogy szept.

közepétől kezdve csak 16 ágy fog az átutazó diákok, szegényebb tanítók, jegyzők és más intelligens emberek rendelkezésére állani. Szállást óhajtok Quirsfeld János kereskedésében, Kassa, Fő-utca 51 sz. a jelentkezőknek.

— **Betörés.** E napokban éjjel Glücksmann Mór helybeli kereskedő üzletébe ismeretlen tettes betört. A betörő egynéhány skatulya regalitast és egynéhány üveg likört lopott el. Az üzletben elhelyezett pénzeszközöket is fel akarta törni a tolvaj, azonban szerszámái nem voltak arra alkalmasak. A tettes alighanem valamelyes neszt hallhatott, mert szerszámái hátrahagyásával megszökött. A tettest a rendőrség nyomozza.

— **Közgyűlés.** A Sárosvármegyei Községi- és Körjegyzők Egylete, Eperjesen, Sárosvármegye székházának közgyűlési termében szept. 14-ikén d. e. 10 óra-
kor tartja évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő: 1. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Az egyleti főjegyző által az egylet 25 éves fennállásának méltatása, az évi jelentés keretében. 3. A számvizsgálóbizottságnak az egyleti pénztár vizsgálatára vonatkozó jelentése, ennek alapján az 1904 évi számadások jóváhagyása és a pénztárnoknak a föltmentvény megadása. 4. Az 1906. évre a költségvetés megállapítása. 5. A nyugdíjszabályrendelet módosítására vonatkozó elnöki jelentés. 6. A kézbesítési ügy rendezése tárgyában értekezés. 7. Pest-Pilis-Solt-Kiskülvármegyei Községi- és Körjegyzők Egyletének átirata, az állami számvevői szolgálatnak a törvényhatósági önkormányzati keretbe leendő visszahelyezése tárgyában. 8. A Mosonvármegyei Községi- és Körjegyzők Egyletének átirata hazánk alkotmányának védelmére a nemzeti ellenállás szervezése tárgyában. 9. Az Orsz. Központi Jegyzőegylet 25 éves fennállásának megünneplését előkészítő rendező-bizottság átirata az egylet hozzájárulása tárgyában. 10. A tagdíjak behajtására közgyűlési intézkedés. 11. «Közgazgatási Könyvtár» cz. szaklap ajánlása. 12. A koronaértékben kiszámított százalékok szak-
könyve, tértivevényes kovarták és ruggyanta-bélyegzők ajánlása. 13. A vármegyei úti járuléka, várm. pótdadók, a gazdasági cselédek segélypénztári járuléka, a keresk. és iparkamarai illetékek, nemkülönbben a közs. pótdadók behajtása tárgyában értekezés. 14. A Fehérvármegyei Jegyzőegylet átirata Konrády Imre segélyezése tárgyában. 15. A jegyzői nyugdíjintézet választmányi tagjainak bejelentése. 16. A jövő közgyűlés helyének megállapítása. 17. Az egylet tisztviselőinek mandátuma lejárván, azoknak választása.

— **Eredeti amatőr-fényképezési gépek,** friss és kifogástalan lemezek, papirok, továbbá vegyi-szerek gyári árjegyzékek szerinti áron kaphatók Cattarino Sándornál Eperjesen. — Ugyanott eredeti áron megrendelhetők: Zeiss-, Götz-, Voigtländer- és Busch-féle lencsék s látzerészeti cikkek.

— **Elveszett.** Pribulyszky Lőrincz musinai lakos-marhakereskedő tulajdonát képező egy darab *vörös-szőrű ökö* Eperjes és Kassa között, — továbbá Lukács Istvánnál eperjesi lakosnak egy drb *fehérszőrű malacsa*.

— **Gyűjtogatás boszúból.** A Sóvár melletti Erdőske községben aug. 27-ikén este 9 óra körül ismeretlen okból kigyulladt Pavlik András telkesgazda csüre. A csűr leégett és a tűz átcsapott a szomszédos épületekre és még egy magtárt elhamvasztott. A vizsgálat megindult és a gyűjtogatás gyanúja Benyó György erdőcskei telkesre irányult. A terhelő tanúvallomások úgy szaporodtak, hogy Benyót a csendőrség letartóztatta. A vizsgálat további folyamán kiderült, hogy Benyó haragosa Pavliknak, perben is áll vele és boszúból gyűjtotta alá a csüret. A gyűjtogatót átkísérték az eperjesi fogházba.

— **Kimutatás az állati ragadós járványos betegségekről.** *Lepfene:* Tapolyi járás: Szobos. *Rühkor:* Alsótarcaiz j.: Bolyár. Sirokai járás: András-vágás. — *Sertésorbánca:* Alsótarcaiz járás: Jánocska, Kakasfalu, Órúzsán. Sirokai járás: Kvacsan. Tapolyi j.: Ortutó. Szekcsői járás: Deméte, Szakó. — *Sertésvész:* Tapolyi járás: Karácsonymező. Makoviczai járás: Zboró. — *Takonykór:* Makoviczai járás: Zboró. — *Veszétség:* Tapolyi járás: Karácsonymező, Mátyáska. Makoviczai járás: Mlinaróc.

— **A Herkules-sör.** Bizonyára t. olvasóinknak is feltűnt már, hogy e különlegességet nagy költséggel

és nagy reklámmal vezeti be a *Herkules-sörfőzde* (Budapest, Bethlen-tér 3.). Értesülésünk szerint a Herkules-sört nem lesz nehéz bevezetni, mert az oly kitűnő malátatápsör-különlegesség, hogy minden intelligens családnál állandóan használják, t. i. nemcsak kitűnő ízű asztali ital, hanem páratlan étvágyfokozó; idegesség, álmatlanság és vérszegénység ellen pedig tanárok és orvosok is ajánlják.

CSARNOK.

A bártfai Tompa-fa.*

Egy kis helyreigazításra kérek helyet arra a közleményre vonatkozólag, a melyet az EPERJESI LAPOK a PESTI HIRLAP-ból átvett és «Tompa emlék a bártfai fűdőben» cím alatt közölt.

A fővárosi újságok, de általában a hírlapok jó-hiszemű bizalmával visszaélnék az úgynevezett levelező urak, névszerint a feltűnést hajhászok. Fülhegygyel meghallanak valamit, nem értik meg a dolgot, nem kutatják, mi a való benne, hanem többé-kevésbé termékeny vagy meddő képzelő-erővel himet varrva rá, világgá bocsátják. Sárosmegyéből pár év óta csodálatos badarságokat közölt a PESTI HIRLAPban egy bizonyos levelező úr, a ki a feltűnést hajhászta.

Mikor tül az «Operencián» — mint Hary János mondaná — a Mont-Pelé tűzokádó óriási pusztítást végzett, a levelező úr Sárosmegyében is keresett, és talált is egy kitűnő készülő tűzokádót, midőn a Kapivár romjai közelében emelkedő czukorsüveg-alakú Strázs nevű hegyet ilyen méltóságra emelt.

Megírta, hogy a hegy már füstölög is. Eperjesi diákok ugyanis szalonnát sütöttek a hegy csúcsán és a tűz füstje kapóra jött a levelező úrnak, ki a «tűzokádóból kitorló füstöt» avval egészítette ki, hogy a jámbor tót parasztok már hallották is a hegy mélyéből a földalatti dörgést.

Pár nap mulva megjött aztán a felvilágosító helyreigazítás.

Így járt a levelező úr azzal a másik közleményével is, hogy Bártfafürdőn júliusban hó van, — az erdőben farkas jár.

A tanár úr tűzokádójának a füstje azonban nem kis kárt okozott a bártfafürdői háztulajdonosok néme-lyikének. A szomszédos Galicziából ugyanis az előző évben Bártfán fűdőző urak most már többben készültek ide. Két család bérbe is vett egy nagyobb nyaralót, a Szinay-villát, a harmadik egy másikat. Am a bécsi lapok átvették ugyan a tűzokádó-hírt, de a helyreigazítást nem közölték. A tűzokádótól pedig megrémülve rögtön értesítették a lengyelek a bártfai háziurakat, hogy a bérletről lemondanak, mert nem akarnak a Mont-Pelé áldozatainak a sorsára jutni.

A bártfai közönség ezeken okulva, már előre nevet, a mikor a levelező úrnak valami újabb közleménye megjelenik.

Erre pedig újabb alkalmat szolgáltatott a levelező úr a Tompa-fáról írt tájékoztatlan handa-bandájával. Megnevezette magát — a mint a PESTI HIRLAPban olvasom és úgy mutatja be — mint irodalomtörténetíró. Személyét nem érintem, nincs is szerencsém ismerni; de az irodalomtörténet írójának minősítője felszólalásra kényszerít.

Az ellenmondásokkal és valótalanságokkal telt kuszált

* Lapunknak aug. 6-iki számában átvettük a «Pesti Hírlap»-ból *Gyöngyösi* László bártfai főgimn. tanárnak ily című közleményét. Erre vonatkozólag *Szegedi Masák* Hugó most a fenti helyreigazítást írja.

Vizsgázott stabil-kazánfűtő 70 korona havifizetéssel az eperjesi villanytelepen azonnal felvétetik.

Geprüfter Stabil-Kessel-Heizer mit 70 Kronen Monatsgehalt finden sofortige Aufnahme in der Eperjeser Electricischen Centrale.

Az abnormális gerjedések a csecsemők gyomor- és bélsatornájában — melyek a bél beteges zavarainál, különösen a tehéntejjel táplált gyermekeknek lépnek fel, a tehéntej hozzáadása által és annak helyettesítésével *Kufeké-gyermekliszt* vízben főzve nagyon korlátozva lesznek. A hányás megszűnik és a székelés minden további gyógykezelés nélkül ismét normális. Kufeké-gyermeklisztje gerjedés-ellenesen működik, mert az abban tartalmazó növényi fehérje a betegségszírának sokkal rosszabb tápalapot nyújt, mint az állati fehérje. Kufeké-gyermeklisztje még a megbetegedett gyomor-bélsatornában is jól lesz emésztve és felszívódva, a gyermekek kizárólagos táplálékul igen jól szolgálhat. Teljes felgyógyulás után lehet a Kufeké-gyermeklisztet ismét tehéntejet hozzáadni, mely azáltal a gyermek gyomrában finom pelyhes olvadékká s ezáltal könnyebben emészthetővé lesz.

közleményből csak annyi a való, hogy Bártfafürdőn valóban létezik a Tompa-fa.

Egy szép sudar fenyő és nem tölgy magán viseli Tompa nevét és a hatvan év forradásai daczára még olvashatóan.

Csak ennyi igaz az egészről.

A tisztelt irodalomtörténet-író levelező úr nem értette meg annak a derék erdész úrnak az elbeszélését.

Mint a magyar példaszó mondja: «hallotta a dörgést, de nem tudja honnan jött».

Ezért keveri össze a Kőhegyet, Haramiakutat, Arany-patakot, a lengyel forradalmat a Tompa fáival. Egy közleményben annyi össze-vissza kuszált valótlan-ságot még nem olvastam.

Pedig az erdész kétségen kívül helyesen mondta el azt, a mi a valóság.

A valóság pedig az, hogy Tompa Mihály 1844-ben a bártfai fürdőn nyaralt.

Továbbá, hogy bevészte a nevet egy fenyőfába, az

a fa pedig nem a Kőhegy alján, a Haramia-forrásnál, hanem éppen ellenkező irányban, az Édesforrás alatt, a «Bártfai kilátáshoz» és a «Zborói kilátáshoz» vezető utak közt, egy elágazás mellett, az út szélén áll.

Tompa neve alá a többek közt Barabás Miklós és Miskovszky Viktor neve van bevésve.

Az első az 1898-ban elhunyt festőművészé, a magyar festészet megalapítójáé, a második a kassai tanáré, az ismert régiségtudós neve. Barabás a Miskovszky biztatására vágta be a nevet 1875-ben és le is rajzolta ezt a fát a környezetével. Ez az érdekes szép rajz most az országos képtár grafikai osztályában látható a művész nagyobb számú jeles művei közt. Közlebből egyik képes lapban közölni is fogom.

A fa átteles oldalán, nyugat felé, a Petőfi neve is olvasható volt a 70-es években, de a forradás annyira elmosódottá tette, hogy pár évvel ezelőtt még csak az ő betűje volt kivehető. Most már ezt sem birtam felfedezni rajta.

Arról, hogy Petőfi volt-e valaha Bártfán és hogy maga metszette volna be a nevet, semmi adat nincs. A MAGYAR NEMZET-ben Berzeviczy Egyed azt írja, hogy 1845-ben látta Tompával Eperjesen, de Bártfáról nem tud.

Ez a fa a tisztelt levelező úr lakásától alig 5 percnyi távolságban van. Csak az úton és a réten kell átmennie az erdésznek mellett fel az Édesforrás felé, ott megtalálja.

Kár volt meg nem néznie, mielőtt azt írta volna, hogy tölgyfa és a Kőhegy lábánál a Haramiakút mellett van, a mely forrás legalább mástól órányi távolságban, 600 méternyi magasságban buzog fel. Holott a Tompa fája az Édesforrás alatt alig 5—6 méternyi magasságból emelkedik a fürdő színvonalára fölé.

Lehetséges, hogy Tompa nagy sétákat tett és elment a Haramiakútig is. Sőt tán a Kőhegy csúcsára is felment, mely út fáradságos, de szép kilátást nyújt. És így került az erdész beszédében szó a Kőhegyről, Haramiakútról, Arany-patak- és a nagy kincs mezejéről.

És egy szusszal belefújta a lengyel forradalmat is. Ez pedig nagy falat! És jó lesz vala megértenie az egész forradalmi kérdés körülményeit és idejét, mielőtt torkán akadt volna!

A történetírónk legyen bár irodalmi, vagy köz- eseményekről író, első feladata az igazság kutatása. Az események mivoltának és az időpontnak teljes ismerése, tudása és a valóznak megfelelő hű előadása.

Itt is csak a dörgést hallotta, nem tudva, hogy honnan jő, olyan himet varrt rá rövidre nyúló fonálal,

a mely sehogy sem illik rá arra a lengyel kantusra; nagyon ríktó az a sújtás.

Hát tisztelt történetíró úr, fordult volna az öregekhez, kérdezte volna meg bédálul Bártfa köztisztviselőben álló derék tekintélyes polgárát: Barcs Lajos ügyvédet, városi és fürdői háztulajdonost.

Ez a szeretetreméltó, kedves és nagy korához képest csodálatos ép testi és szellemi erőben díszlő úr elmondta volna, hogy igenis Bártfafürdőn tervezték és tárgyalták a lengyel forradalmat, de az 1831-ikét és nem a Langiewicz-féle 1863-ikét.

A kettő között pedig nagy a különbség. «Qui bene distinguit, bene docet», azt mondja a latin példabeszéd, figyelmeztetve a levelező urat is arra, hogy «a ki helyesen teszi a megkülönböztetést, az jól tud tanítani».

Szívelje meg ezt! Kérje meg Barcs Lajos urat, hogy beszéljen valamit arról a régi időről. Czartorjyski hercegről, a kinek ott volt a nyaralója, a hol most az «Anna-lak» és a «Viszontlátás» vannak, mögötte voltak feljebb a herceg istállója. Az öregúr mint 9—10 éves fiú színről-színre látta ezeket a lengyel urakat titokteljesen jönni-menni, mikor a forradalom kitörése előtt itt tanácskoztak. Ő szívesen megadja a felvilágosítást.

Ezeket elmondani kötelességemnek tartottam.

Szegedy Maszák Hugó.

Szegedy Maszák Hugó közleményére viszont Gyöngyösy László nyilatkozik, a ki kijelenti, hogy „Maszák úr ugyanis azt akarja bizonyítani, hogy Tompa sohase járt a Haramiakútnál s ott nevébe se véste a tölgyfába. De erre ő nem volt szemtanú s a szemtanú bizonyításával szemben vesztett póre van. Ez világos. Azt is hiszi, hogy arról csak neki van tudomása, hogy az Édesvízforráshoz vezető úton Tompa egy fenyőfába bevészte nevét. Hogy ezt is tudom, bizonyíthatják Kálnassy Miklós és Hajos Ernő urak, a kiknek nyilatkozata elolvassása nélkül is el tudtam mondani e tényt. Tehát ez nem éppen titok. Ellenkezőleg, meglehetősen ismeretes dolog. A különbség tehát köztünk az, hogy én nyilatkozata nélkül is tudtam az Édesvízforrás környékén levő Tompa-emléket, ő pedig nem tudta és nem is tudja a Haramiakútnál levő Tompa-nyomot. A mi különben nem is hiba. Az ember feje — mint a régiek mondják — nein káptalan.»

Felelős szerkesztő:

Dr. Raffay Ferencz.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

NYILTTER.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik

vese, húgyhólyag és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a cukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes! Csiramentes!

Könnyen emészthető!

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palaczk ...	32 fillér
3/4 " " " " " " " "	40 " "
1/1 " " " " " " " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakban vétetnek vissza:

1/2 literes palaczk ...	6 fillér
3/4 " " " " " " " "	7 " "
1/1 " " " " " " " "	8 " "

JORDÁN BERTALAN

— KÁLYHÁS —

EPERJES, PETŐFI-UTCZA 12.

Ajánl legjobb minőségű cserépkályhákat, kandallókat és takarékkonyhákat elsőrendű zólyomi csempékből, legtartósabb fehér agyagból, minden színben és kivitelben — a legjutányosabb árak mellett.

Árlejtési hirdetmény.

500—800 méteröl
tiszta bükk-dorongfa
vagy
500—800 méteröl kemény, vegyes • bükk, tölgy, gyertyán
tüzelőfa

szállítása iránt árlejtést hirdetünk.

Szállítási határidő: alulírott igazgatóság által meghatározandó részletekben, 1905. évi október hó 1-től 1906. évi június hó 30-ikáig.

500 korona készpénz- vagy értékpapír-bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 20-ikáig beküldendők.

EPERJESI VILLAMVILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
igazgatósága.

Eperjes, 1905. aug. 31.

MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ
legjobb hajtószer.
Kapható minden gyógyszerüzletben és fűszerkereskedésben.

Liniment. Capsici Comp.
Richter-féle Horvay-Pain-Expeller.
Ezen elismert kitűnő és
fajlagosan előkészített
szárazított, hárszár-levél-
szárazított, gyógyszerüzletben
kapható, mindig igaz-
lemmel, higiénik és „for-
gony” védjegyre.

„MAYER“-gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely.

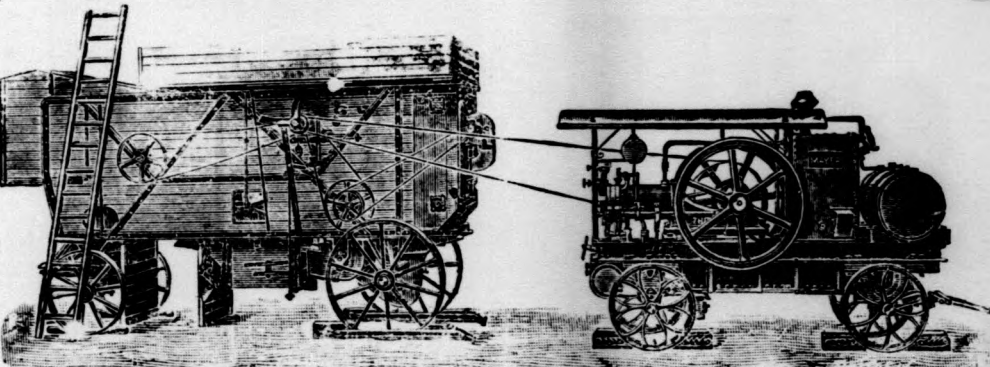
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, u. m.: vetőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szecska-ágók, répavágók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben; kitűnő szerkezei Benzin- és szivó-gázmotorokat 2—50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítéset: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű borprések, szállítószalagok és szabad. víznyomású borsajtók.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

Csodás és biztos hatású arcztisztító- és szépítőszerek, melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közreveltségnek örvendenek, a

KRIEGER-féle

Akáczia- Crème . . 2 K.
Pouder . . 1 K.
Szappan . 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA“-gyógyszertárban Budapest,

VIII., Kálvin-tér. (Baross-utca sarok.)

Postai szétküldés naponta.

Árok-utca 37. sz. házban a
II. emeleti lakás
= kiadó. =

Cservenka Natália

„Medulin“-ja

törv. védett, a magas minisztérium által engedélyezett haj-ápoló víz. Kipróbált, ártalmatlan és úgy öregek, mint fiataloknál csodaszzerű hatású növény-vegykészítmény, mely időközönként használva, pompás hajnövényt eredményez, fejkorpát megszüntet, a haj hasadását és korai őszülését meggátolja

Ára 4 korona.

Kapható az egyedüli feltalálónál:

Cservenka Natáliánál, Szepes-Igló.

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használhatók, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülhető. E mellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapadló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a padlót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új padlóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Főraktár

Eperjesen: BOHRANDT W.-nél.

Gölniczbányán: Binder Samunál.
Kassán: Binder Samunál.

CHRISTOPH FERENCZ, Berlin—Prága.

Amerika

Abreise aus Havre jeden Samstag.

Französische Linie.

Bequeme, rasche Fahrt, ausgezeichnete Verpflegung sammt Wein u. Liqueur. Fahrkarten nach allen Stationen sämtlicher amerikanischer Bahnlínien zu Originalpreisen. Nähere Auskünfte erteilt gratis und franco

Französische Linie
WIEN, IV., Weyringerg. 8.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tisztá és ment káros alkatrészekből.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Ausztriában bárminek, a ki bebizto yítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(Szarvas- vagy kulcs-szappan)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a szarvas- vagy kulcs-védjeggyel legyen ellátva.

!! FIGYELEM !!

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy a Vomberg István-féle csődtömeghez tartozó árúkat árverésen megvevén, abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy t. vevőimnek magyar és francia cognacokat, magyar és francia likőröket, finom borokat és rumokat, orosz és angol teákat (Hornimann-féle), stb., stb. rendkívül olcsó árban eladhatom.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

KÖNYA MIKLÓS

fűszer- és csemegekereskedő Eperjesen.

mint utolérhetlen, valóban nagyhatású rovarirtó.

Azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Barts E. gyógyszer., Bein Simon, Bohrandt J. V., Dahlström Károly, Diamant Fülöp,	Duschnitz Ármin, Feldmann Adolf, Fried Simon, Gallotsik J. V., Gärtner Ignác	Glücksman Mór, Holénia Béla, Holländer Samu, Klein Ferencz, Konya Miklós,	Lefkovits Emil, Mikolík István, Molitorisz I. gyógyszer., Neumann B. Özv., Schönfeld Izidor,	Sváby Ferencz, Trosztler Kálmán, Vomberg István, Wenczel István.
---	--	---	--	---

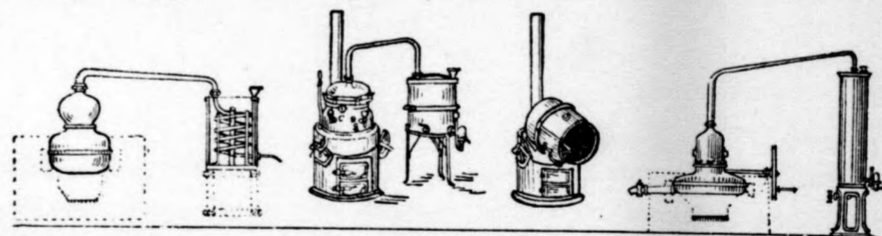
— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Sangerhauseni Gépgyár és Vasöntöde Részvénytársaság

ezelőtt Hornung és Rabe

Budapest, V., Csáklya-utca 3. sz.

Mindennemű készülékek
kisebbszerű lepárláshoz.

Különféle pálinkaüstök mindennemű gyümölcs, törköly és borseprő I. párlásához
Pálinkafinomító, esszencia-, likőr- és cognac-lepárlók minden kivitelben.
Minden készülék, kívánatra: kavarmű- vízfürdő-, dephlegmator-ral vagy anélkül, valamint minden más kivitelben készíttetik.

Költségetések és tervezetek teljes berendezésekre díjmentesen!
Szakszerű tanácsokkal szívesen szolgálunk,
Jó és gondos kivitel jutányos árak mellett!

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószert puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képeretekhez 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos.

Kisszeben: Kassewits J. János.

Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.